

n á v r h

ZÁKON

ze dne 2018,

kterým se mění zákon č. 223/2016 Sb., o prodejní době v maloobchodě a velkoobchodě

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 223/2016 Sb., o prodejní době v maloobchodě a velkoobchodě, se mění takto:

1. V názvu zákona se slova „a velkoobchodě“ zrušují.
2. V nadpisu § 1 se slova „a velkoobchodě“ zrušují.
3. V § 1 odst. 1 se slova „ a velkoobchodě“ zrušují.
4. V § 1 odst. 2 se slova „ a velkoobchodě“ zrušují.
5. V § 1 odst. 3 písm. f) se slova „a velkoobchodu“ zrušují.
6. V § 3 odst. 1 se slova „nebo velkoobchodě“ zrušují.
7. V § 3 odst. 1 se slovo „anebo“ nahrazuje slovem „nebo“.

Čl. II.

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti patnáctým dnem po jeho vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

I. Obecná část

a) Zhodnocení platného právního stavu

Hlavním cílem stávající právní úpravy, která nabyla účinnosti dne 1. října 2016, je upravit prodejní dobu v maloobchodech a velkoobchodech stanovením obecného zákazu prodejní doby ve vyjmenované svátky a omezení prodejní doby na Štědrý den.

Dle důvodové zprávy ke stávající právní úpravě je obecný zákaz prodejní doby a její omezení na Štědrý den stanoveno za účelem harmonizace rodinného a pracovního života. Jak vyplývá z proběhlé debaty v Parlamentu České republiky, záměrem zákonodárce bylo uvést do souladu rodinný a pracovní život jak zaměstnanců maloobchodů a velkoobchodů, tak obyvatelstva České republiky, tedy zejména spotřebitelů a klientů nakupujících v maloobchodech a velkoobchodech.

b) Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy a odůvodnění jejích hlavních principů

Navrhovaná právní úprava si klade za cíl **vyjmout z působnosti stávající právní úpravy velkoobchody**, a to z důvodů níže uvedených.

Bod 48 přílohy č. 4 nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností, ve vazbě na bod 48 přílohy č. 4 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), definuje **velkoobchod** jako *činnosti spojené s nákupem a prodejem zboží za účelem jeho dalšího prodeje k další podnikatelské činnosti*. Velkoobchod tak lze definovat jako činnosti spojené s dalším prodejem nového nebo použitého zboží maloobchodním prodejcům, průmyslovým závodům, obchodním institucím anebo jiným velkoobchodníkům.

Je nutné zdůraznit, že do velkoobchodního sortimentu patří nejen sortiment spotřebního zboží, ale rovněž materiály, suroviny, paliva, polotovary, kooperované výrobky nebo výrobní prostředky z domácí a zahraniční produkce určené pro výrobní spotřebu.

Vzhledem k právní definici velkoobchodu, jeho ekonomické povaze a sortimentu lze konstatovat, že **velkoobchod je zprostředkovatelským článkem mezi výrobou a maloobchodem**, neboť nakupuje zboží od výrobce a prodává jej maloobchodu. Velkoobchod tak přetváří sortiment výrobní na obchodní, vytváří zásoby k plynulému zásobování a poskytuje výrobcům informace týkající se poptávky.

Stávající právní úprava stanoví z obecného zákazu prodejní doby ve vyjmenované svátky a omezení prodejní doby na Štědrý den výjimku pro prodejny, jejichž prodejní plocha nepřesahuje 200 m², čerpací stanice s palivy a mazivy, lékárny, prodejny na železničních stanicích, autobusových nádražích a letištích nebo pro prodejny ve zdravotnických zařízeních. V této souvislosti je nutné zdůraznit, že **maloobchodníci** jako vlastníci nebo provozovatelé prodejen, které pod působnost stávající právní úpravy nespadají, zpravidla **nakupují u velkoobchodníků nebo jsou jimi zásobováni**.

Dále je nutné zdůraznit, že maloobchody, zejména ty, které provozují provozovny s prodejní plochou do 200 m², jsou otevřeny jak ve všední dny, tak obvykle i o víkendy. Provozovatelé se tak u velkoobchodníků zásobují zbožím, zejména rychle se kazícím potravinářským zbožím, o státních svátcích, neboť nemají za běžného provozu čas toto zboží nakupovat, a to i vzhledem k tomu, že tyto maloobchody jsou mnohdy rodinnými podniky bez kmenových zaměstnanců.

Stávající právní úprava tento problém nijak neřeší, v důsledku čehož je **ohroženo zásobování uvedených maloobchodů čerstvými potravinami nebo rychle se kazícím potravinářským zbožím**, a to zvláště za situace, kdy stávající právní úprava omezuje prodejní dobu velkoobchodů na Štědrý den a zcela ji zakazuje ve dnech 25. a 26. prosince.

Tento problém lze rovněž demonstrovat **na gastronomických provozech**. Jejich provozovatelé nakupují ve velkoobchodech nebo jsou jimi zásobeni - především čerstvými nebo rychle se kazícími potravinami - na denní bázi. To souvisí s tím, že provozovatelé restaurací, pohostinství nebo bister mnohdy nejsou z objektivních důvodů schopni odhadnout dostatečné množství předzásob, které bude potřeba pro provoz restaurace, pohostinství nebo bistra o státním svátku. **Stávající právní úprava tak uvrhává gastronomické provozy do značné nejistoty**, neboť jejich možnost dokoupit suroviny potřebné pro provoz v případě jejich nedostatku nebo v případě, že jim tyto suroviny jednoduše dojdou, je omezena, a to i vzhledem k tomu, že i zásobení maloobchodů čerstvými potravinami nebo rychle se kazícím potravinářským zbožím je v důsledku uzavření velkoobchodů ohroženo. Jedná se tudíž o zcela nežádoucí jev, protože restaurace, pohostinství nebo bistra jsou o státních svátcích předmětem zvýšeného zájmu domácí klientely i zahraničních turistů, jenž Českou republiku stále více vnímají jako gastronomickou destinaci, která jim nabízí gastronomické služby za velmi příznivé ceny.

V této souvislosti je dále nutné zdůraznit, že během státního svátku nakoupí jen u jednoho velkoobchodníka průměrně 3 500 gastronomických provozů a 3 000 maloobchodů. V důsledku stávající právní úpravy není zřejmé, kde se mohou provozovatelé maloobchodů a restaurací, pohostinství nebo bister během vyjmenovaných státních svátků zásobit potřebným spotřebním zbožím nebo surovinami. **Stávající právní úprava tak nepřímo dopadá rovněž i na ty provozovatele, kteří mají provozovny s prodejní plochou do 200 m², neboť jim jejich podnikání značně stěžuje, přestože tyto prodejny mohou mít podle zákona otevřeno.**

V paradoxní situaci se v důsledku stávající právní úpravy ocitly rovněž tzv. **obchodní společnosti retailingového charakteru**, které provozují jak velkoobchodní, tak maloobchodní činnosti. Tyto společnosti provozují jednotlivé maloobchody, které jsou zásobeny z jediného firemního logistického centra, skladu, jenž je nutno považovat ve světle legální definice velkoobchodu právě za velkoobchod. Od nabytí účinnosti stávající právní úpravy mohou sice retailingové společnosti své maloobchodní jednotky, spadající-li pod jednu z výjimek obecného zákazu prodejní doby, provozovat, ovšem jejich zásobení o vyjmenovaných státních svátcích potravinářským nebo rychloobrátkovým nepotravinářským sortimentem je vyloučeno z důvodu uzavření firemního logistického centra, neboť toto centrum je nutno považovat za velkoobchod.

Velkoobchody zásobují nebo u nich nakupují také **provozy s nepřetržitým režimem**, jako jsou zdravotnická zařízení, hotely, hostely nebo jiná ubytovací zařízení, sociální ústavy nebo dětské domovy. V důsledku stávající právní úpravy je ohroženo zásobení těchto provozů, neboť ty nakupují na denní bázi zvláště čerstvé potraviny nebo rychle se kazící potravinářské

zboží zejména u tzv. samoobslužných velkoobchodů (cash & carry), které jsou určeny pro menší odběry vlastníků a provozovatelů hotelů, restaurátérů nebo poskytovatelů služeb.

Navrhovaná právní úprava reaguje na výše uvedené nedostatky stávající právní úpravy a jejím záměrem je tyto nedostatky odstranit, přičemž jediným prostředkem, jak toho docílit, je vyjmout velkoobchody z působnosti stávající právní úpravy.

Smyslem a účelem stávající právní úpravy je harmonizovat rodinný a pracovní život zaměstnanců maloobchodů, spotřebitelů a klientů nakupujících v maloobchodech a velkoobchodech. Navrhovaná právní úprava není s tímto smyslem a účelem v rozporu, neboť jednak její předmět se nevztahuje na maloobchody, jednak **velkoobchody nejsou cílem tzv. shoppingové turistiky**, nejedná se o nákupní centra, kde nakupuje běžná veřejnost. V této souvislosti je nutné rovněž zdůraznit, že velkoobchody neprovozují pobočky v těchto nákupních nebo zábavních centrech, které jsou cílem rodinných nákupů a prostorem, kde mnohé rodiny s dětmi tráví svůj volný čas.

Velkoobchody naopak v rámci svého provozního režimu **regulují vstup běžné veřejnosti** a nakupují v nich převážně až výhradně **pouze registrovaní podnikatelé**, tedy zejména maloobchodní prodejci, průmyslové závody, obchodní instituce nebo profesionální uživatelé anebo jiné velkoobchody.

Smyslem a účelem stávající právní úpravy je rovněž harmonizovat rodinný a pracovní život zaměstnanců velkoobchodů. Navrhovanou právní úpravou sice dochází ke zrušení zákazu prodejní doby ve vyjmenované svátky a omezení prodejní doby na Štědrý den ve velkoobchodech, nicméně tato skutečnost bude kompenzována tím, že velkoobchody budou povinny v souladu s úmluvami Mezinárodní organizace práce a v souladu s pracovní právními předpisy přiznávat svým zaměstnancům **mzdové zvýhodnění sváteční práce**.

Zaměstnancům velkoobchodů tak bude navracena možnost tohoto zvýhodnění za práci ve svátek, které je přinejmenším částí z nich vítané a vyhledávané a o něž je stávající právní úprava připravila.

c) Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky a s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Navrhovaná právní úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky a s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána.

d) Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie a s obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Navrhovaná právní úprava je v souladu s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie a s obecnými právními zásadami práva Evropské unie.

Soudní dvůr Evropské unie dlouhodobě a opakovaně judikuje, že **vnitrostátní právní úprava v oblasti otevírací doby obchodů nespadá do působnosti unijního práva**. V bodu 24 rozsudku ve věci C-483/12 *Pelckmans Turnhout NV v. Walet Van Gastel Balen NV a další* [2014] Soudní dvůr Evropské unie uvádí:

„V každém případě, pokud jde o použití článků 34 SFEU až 36 SFEU upravujících volný pohyb zboží, které předkládající soud uvádí, je třeba připomenout, že Soudní dvůr již opakovaně rozhodl, že tato ustanovení se nepoužijí na vnitrostátní právní úpravu v oblasti otevírací doby obchodů, která dopadá na všechny hospodářské subjekty provozující činnosti na vnitrostátním území a která postihuje stejným způsobem, právně i fakticky, uvádění tuzemských výrobků i výrobků pocházejících z jiných členských států na trh.“

Shodný právní názor lze rovněž najít v rozsudcích Soudního dvora EU

- ve spojených věcech C-267/91 a C-268/91 *Keck a Mithouard* [1993], bod 16, 17,
- ve spojených věcech C-418/93, C-420/93, C-421/93, C-460/93, C-461/93, C-462/93, C-464/93, C-9/94, C-10/94, C-11/94, C-14/94, C-15/94, C-23/94, C-24/94 a C-332/94 *Semeraro Casa Uno Srl* [1996], bod 28, 32 nebo
- ve spojených věcech C-69/93 a C-258/93 *Punto Casa SpA* [1994], bod 15.

V této souvislosti je nutné zdůraznit, že předmětem navrhované právní úpravy není rozlišování tuzemských výrobků od výrobků pocházejících z jiných členských států. Navrhovaná právní úprava rovněž nebrání výrobkům, které pocházejí z jiného členského státu, přístupu na trh a ani je nijak nepostihuje více než tuzemské výrobky. **Navrhovaná právní úprava je tak zcela v souladu s výše uvedenou judikaturou Soudního dvora Evropské unie.**

K tomu je dále vhodné dodat, že vnitrostátní právní úprava v oblasti otevírací doby obchodů, která se vztahuje pouze na maloobchody, je v Evropské unii zcela běžným jevem. Regulaci prodejní doby pouze u maloobchodů má například:

- Slovensko (§ 94 odst. 5 slovenského zákoníku práce uvádí „maloobchodný predaj“),
- Anglie (Sunday Trading Act 1994 hovoří o „retail sale“),
- Belgie (La loi du 10 novembre 2006 hovoří o „commerce de détail“),
- Rakousko (Öffnungszeitengesetz 2003 hovoří o „Kleinverkauf“) nebo
- Německo (§ 1 Ladenschlussgesetz).

e) Předpokládaný hospodářský a finanční vliv navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty a na podnikatelské prostředí České republiky

Navrhovaná právní úprava nemá negativní dopad na státní rozpočet, ani na ostatní veřejné rozpočty obcí a krajů.

Naopak lze očekávat pozitivní vliv navrhované právní úpravy na příjmovou stránku státního rozpočtu, a to zejména v oblasti výběru daně z přidané hodnoty, neboť navrhovaná právní úprava bude mít pozitivní dopad na maloobchody a rovněž na maloobchody, na něž se vztahují výjimky z obecného zákazu nebo omezení prodejní doby. U těchto subjektů je nutno předpokládat – oproti stavu, kdy by stávající právní úprava zůstala beze změny – zvýšený objem prodeje vedoucí k růstu tržeb způsobený stimulací poptávky ve vyjmenovaných svátcích.

f) Předpokládané sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel a dopady na životní prostředí

Navrhovaná právní úprava nemá žádné výrazné sociální dopady ani nemá vliv na životní prostředí.

Navrhovanou právní úpravou, jak již bylo uvedeno pod písm. b), sice dochází ke zrušení zákazu prodejní doby ve vyjmenované svátky a omezení prodejní doby na Štědrý den ve velkoobchodech, nicméně tato skutečnost bude kompenzována tím, že velkoobchody budou povinny v souladu s úmluvami Mezinárodní organizace práce a v souladu s pracovněprávními předpisy přiznávat svým zaměstnancům mzdové zvýhodnění sváteční práce.

Zaměstnancům velkoobchodů tak bude navracena možnost tohoto zvýhodnění za práci ve svátek, které je přinejmenším částí z nich vítané a vyhledávané a o něž je stávající právní úprava připravila.

g) Zhodnocení platného právního stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Navrhovaná právní úprava neobsahuje ustanovení, které by bylo diskriminační.

h) Zhodnocení platného právního stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Stávající právní úprava ani navrhovaná právní úprava se nedotýká soukromí a osobních údajů.

i) Zhodnocení korupčních rizik

Navrhovaná úprava nepřináší žádná korupční rizika.

j) Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná právní úprava nemá vliv na bezpečnost nebo obranu státu.

k) Odůvodnění návrhu, aby Poslanecká sněmovna vyslovila s návrhem zákona souhlas již v prvním čtení

S ohledem na výše uvedené je důležité, aby tato novela nabyla účinnosti co nejdříve. Proto se navrhuje, aby Poslanecká sněmovna v souladu s § 90 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů, vyslovila s návrhem zákona souhlas již v prvním čtení.

II. Zvláštní část

K čl. I

K bodu 1, 2, 3, 4, 5 a 6

V souvislosti s vynětím velkoobchodů z osobní působnosti stávajícího zákona se navrhuje v názvu zákona, nadpisu ustanovení § 1 a v jednotlivých ustanoveních zákona zrušit slovní spojení „a velkoobchodě“, „a velkoobchodu“ a „nebo velkoobchodě“.

K bodu 7

Jedná se o legislativně technickou úpravu, kdy se navrhuje slovo „anebo“ nahradit slovem „nebo“.

K čl. II

Vzhledem k tomu, že není nutné žádné přechodné období, navrhuje se, aby tento zákon nabyl účinnosti standardně patnáctým dnem po jeho vyhlášení.

V Praze dne 8.6.2018

Patrik Nacher v.r.

Pavel Staněk v.r.

Jaroslav Bžoch v.r.

Jan Richter v.r.

Jan Kubík v.r.

Věra Procházková v.r.

Milan Brázdil v.r.

Barbora Kořanová v.r.

Miroslav Janulík v.r.

Petr Sadovský v.r.

Roman Kubíček v.r.

Robert Králíček v.r.

Martin Kolovratník v.r.

Jaroslav Faltýnek v.r.

Zbyněk Stanjura v.r.

Vojtěch Munzar v.r.

Jakub Janda v.r.

Jaroslav Martinů v.r.

Veronika Vrecionová v.r.

Marek Benda v.r.

